संस्कारसिद्धयेपूर्वप्रतीतिमात्रमपेक्षते नवस्तुसत्त्वम् प्रतीतौसत्यांवस्तुसत्त्वाभावेनब्रह्मव्यतिरेकादर्शनात् अतोनादित्वात्पूर्वपूर्वभ्रमदृष्टस्योत्तरोत्तर आरोपोभविष्यति अंधपरंपरान्यायेनव्यवहारःसेत्स्यतीत्यप्रयोजकोहेतुरिति नन्वक्षय्यंहवैचातुर्मास्ययाजिनःसुकृतंभवति अपामसो ममृताअभूमेत्यादिभिः कर्मफलस्यनित्यत्वप्रतिपादनादसत्त्वंनघटतेनहिनित्यंवस्तुअसद्भवति तस्माद्वेदप्रतिपादितत्वाद्द्वैतंसदेवेत्याशंक्याह भ्रमयतीति हेभगवन् तेभारतीवेदलक्षणा उरुवृत्तिभिर्बह्वीभिर्गौणलक्षणादिवृत्तिभिरुक्थजडान् कर्मश्रद्धाभराक्रांतमंदमतीन्भ्रमयतिमोहयति अयंभावः नहिवेदःकर्मफलंनित्यमभिप्रैति किंतुलक्षणयाप्राशस्त्यमात्रं वित्ध्येकवाक्यत्वात् अन्यथावाक्यभेदप्रसंगात् तद्यथेहकर्मचितोलोकः क्षीयतेएवमेवात्रपुण्यचितोलोकःक्षीयतइतिन्यायोपबृंहितश्रुत्यंतरविरोधाच्च अतःकर्मजडानामिदंभ्रममात्रमिति एतेनैवतस्माद्वाएतस्मादात्म नआकाशःसंभूतः इत्यादीनामप्यन्यपरत्वंदर्शितंभवति॥ ३६ ॥ उद्भूतंभवतःसतोऽपिभुवनंसन्नैवसर्पस्रजः कुर्वन्कार्यमपीहकूटकनकंवेदोपिनै वंपरः अद्वैतंतवसत्परंतुपरमानंदंपदंतन्मुदावंदेसुंदरमिंदिरानुतहरेमामुंचमामानतम्॥२३॥ तदेवंप्रपंचस्यसत्त्वेसाधकंनास्तीत्युक्तम् इदानीमसत्त्वे सृष्टिप्रलयश्रुतयोयतोवाइमानिभूतानिजायंतइत्याद्यास्तन्मूलंचानुमानंप्रमाणमित्याह नयदिदमिति यद्यस्मात्इदंविश्वमग्रेसृष्टेःपूर्वंनआस नआ सीत् सदेवसौम्येदमग्रआसीत् आत्मावाइदमेकएवाग्रआसीदित्यादिश्रुतेः नचनिधनात्प्रलयात्अनुअनंतरंभविष्यद्भविष्यति नासदासीन्नोसदा

नयदिदमग्रआसनभविष्यदतोनिधनादनुमितमंतरात्वयिविभातिमृषैकरसे ॥ अतउपमीयतेद्रविणजा तिविकल्पपथैर्वितथमनोविलासमृतमित्यवयंत्यबुधाः॥ ३७॥

सीत्तदानीमित्यादिश्रुतेः अतःकारणात्अंतरामध्येपि एकरसेकेवलेत्वयिमृषामिथ्यारूपमेवविभातीतिमितंनिश्चितम् यतएवमतःश्रुत्याद्रविणजातिविकल्पपथैः द्रविणजातीनांद्रव्यमात्राणांमृल्लोहका र्ष्णायसरूपाणां विकल्पाभेदाघटकुंडलादयाःतेषांपंथानोमार्गाःप्रकारास्तैरुपमीयतेसदृशतयानिरूप्यते यथातत्रकार्याकाराणांनामधेयमात्रता कारणंमृदाद्येवतुसत्यम् तथाऽत्राप्याकाशादीनांनाममात्रताब्रह्मैवसत्यम् तथाचश्रुतिः यथासौम्यैकेनमृत्पिंडेनसर्वंमृन्मयंविज्ञातंभवति वाचारं भणंविकारोनामधेयंमृत्तिकेत्येवसत्यम् यथाएकेनलोहमणिनासर्वंलोहमयंविज्ञातंस्यात् यथाएकेननखनिकृंतनेनसर्वंकार्ष्णायसमित्यादितस्मा दस्यसत्त्वेप्रमाणाभावादसत्त्वेप्रमाणस्यविद्यमानत्वात् वितथमनोविलासमृतंसत्यमितियेअवयंतिजानंतितेअबुधाः अज्ञाइत्यर्थः अत्रैवंप्र योगः विवादाध्यासितंनसत् आद्यंतयोरविद्यमानत्वात् विकारित्वाद्दृश्यत्वाच्चशुक्तिरजतादिवत् इत्यन्वयेदृष्टांतः आत्मवच्चेतिव्यतिरेकेदृष्टांतः ॥ ३७॥ मुकुटकुंडलकंकणकिंकिणीपरिणतंकनकंपरमार्थतः महदहंकृतिखप्रमुखंतथानरहरेनपरंपरमार्थतः ॥ २४ ॥